

De regio in het vizier

Weert in woord en beeld: Jaarboek voor Weert 1996 (Weert: Stichting Weerter Publikaties, 1996. 132 blz. ISBN 90 71 883 10 8)

'Om te weten hoe laat het is': dat was het motto dat pater Godfried Egellie meegaf aan het eerste Jaarboek van Weert in 1986. Daarmee wilde hij tot uitdrukking brengen dat een jaarboek een van de instrumenten kan zijn waarmee men, met het oog op de toekomst, de lessen van het verleden ter harte kan nemen.

Het was een bonte schakering van Weerter verenigingen op het gebied van de folklore, geschiedschrijving, natuurhistorie, dialect en milieubehoud, die - verenigd in de Stichting Weerter Publikaties - aan de wieg stond van het jaarboek. Reeds tien jaren op rij heeft de stichting inmiddels gestalte gegeven aan haar motto. Zij doet dat in elk jaarboek op twee manieren: de uitgave begint met een geïllustreerde kroniek van gebeurtenissen uit het afgelopen jaar, op alle denkbare gebieden uit het culturele, maatschappelijke en economische leven in de gemeente Weert. Daarnaast, en dat vormt meteen ook de hoofdmoot van elke uitgave, treft men er een serie artikelen over gevarieerde historische onderwerpen aan. In een moment van reflectie op de achterflap van het tiende jaarboek verzucht de redactie dat de afzet van het jaarboek wordt gekenmerkt door magere en vette jaren, waarbij zij duidelijk laat doorschemeren dat de rol van financiële sponsors uiterst cruciaal is gebleken bij het vólmaken van de tien.

De 'kroniek van Weert' van de hand van Cor Tubée wordt gevolgd door een artikel over de verkoop van de heerlijkheden Weert en Nederweert in 1781. De toenmalige heer, prins van Chimay, voelde zich door chronische geldnood gedwongen om zijn bezittingen te Weert en Nederweert van de hand te doen. Niet zozeer alle juridische verwickelingen rond deze (overigens mislukte) verkoop, maar vooral het feit dat de werving van kooplustigen geschiedde door middel van een in druk uitgegeven makersbrochure, maakt deze transactie zo interessant. De auteur, Emile Haanen, laat zien dat deze brochure als de uitvoerigste topografische beschrijving van het Land van Weert in de achttiende eeuw kan worden beschouwd. Landbouw, veeteelt, bodemkundige toestand, economische perspectieven en waterhuishouding van het gebied worden in de brochure uitvoerig beschreven en door Haanen becommentarieerd. Van geheel ander karakter is de biografie van de Nederweerter fotograaf Theo Derksen (1954), van de hand van Theo Schers die als medewer-

ker verbonden is aan de Weerter gemeentelijke musea en in die rol reeds vaker met diens fotografisch werk te maken had. Een groot deel van het werk van Derksen valt onder wat men 'reisfotografie' zou kunnen noemen.

Het jaarboek vervolgt met de tweede aflevering uit een miniserie van de hand van Lex Spee over het Kanton Weert tijdens de eerste jaren van de Franse overheersing, de periode van het Directoire. Een goed geschreven, buitengewoon boeiend artikel over een relatief onbekende periode uit de Weerter geschiedenis. Het is alleen jammer dat het artikel zo ontzettend schaars geïllustreerd is. De weinige illustraties zijn alle afbeeldingen van archiefstukken, weergegeven in een volstrekt onleesbare kwaliteit. Dit artikel verdient beter!

De (bouw-)geschiedenis van de boerderij 'Bi-j Lieberte Gon', een hoeve uit 1764 die vanwege wegaanleg afgebroken moest worden en bijna steen-voor-steen verplaatst zal worden naar het openluchtmuseum 'Eijnderhoof' in Nederweert, wordt belicht door Harrie Koppen.

Zeer wetenschappelijk en nogal taai voor het gemiddelde lezerspubliek van het jaarboek, is het volgende artikel. Prof. J.M. van Mourik en diens collega F. Horsten van de Universiteit van Amsterdam beschrijven daarin de paleo-geografie van de Valenakker, een voormalig akkercomplex ten zuidwesten van Weert aan de hand van stuifmeelmonsters uit het esdek aldaar.

Het tiende Weerter Jaarboek eindigt met een artikel van Gerard Schreurs over de totstandkoming van het Natuur- en Milieucentrum 'De IJzeren Man', dat in 1992 geopend werd.

Alfons Bruekers

Omslagfoto Weerter
jaarboek 1996.